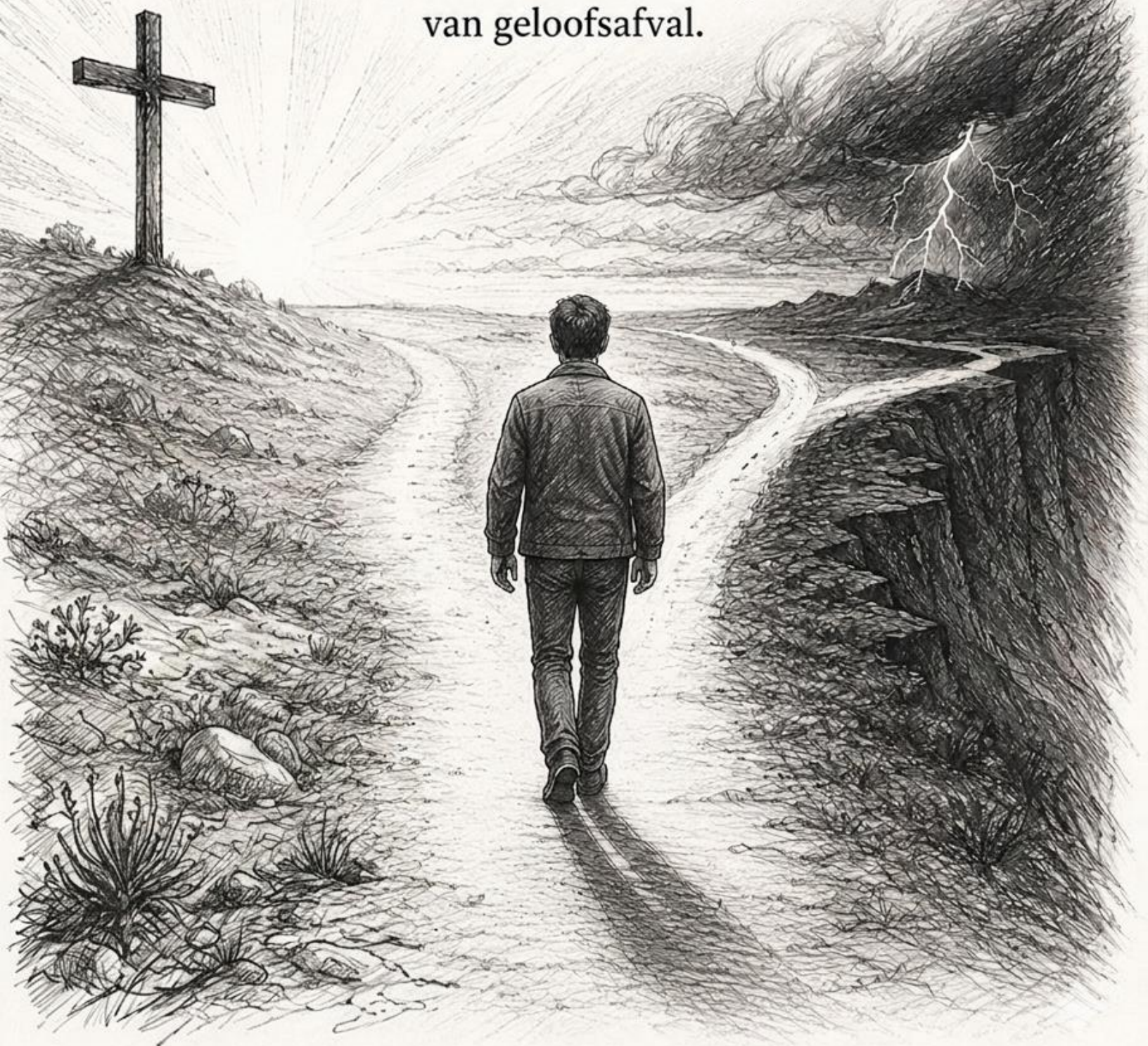

BIJBELSTUDIE

Kan een kind van God eeuwig verloren gaan?

Een bijbelstudie over de (on)mogelijkheid
van geloofsafval.

Kan een kind van God eeuwig verloren gaan?

Een bijbelstudie over de (on)mogelijkheid van geloofsafval.

Door: Hans de Jongh sr.

Inleiding	3
1. Afvalleer versus Volhardingsleer	5
2. Het Oude en het Nieuwe Verbond	7
3. Het Oude en het Nieuwe Verbond (vervolg)	10
4. Wedergeboren door geloof, zonder werken	13
5. Volharding van de gelovigen: de voorbede van Christus	16
6. Volharding van de gelovigen: de Heilige Geest in de gelovige	19
7. Kinderen Gods kunnen nooit afvallen	21
8. Verlossing en beloning	23
9. Afvalleer: geen zekerheid — Volhardingsleer: wel zekerheid	25
10. Afval van geloofsleer, naamchristenen en tijdgelovigen	29
11. Eigen-verantwoordelijkheid, geloofsbeleving, de eindstreep	32
12. De absurde consequenties van de Afvalleer	35
13. Tot slot	38

Inleiding

Regelmatig komt in christelijke kringen de vraag aan de orde of kinderen van God hun eeuwige redding kunnen verliezen.

Met een beroep op Gods Woord wordt geleerd dat een kind van God door eigen schuld zijn eeuwige zaligheid kan verliezen. Dit wordt in deze studie de Afvalleer genoemd.

Anderen leren dat een kind van God volgens datzelfde Woord nooit zijn eeuwige zaligheid kan verliezen. Dit wordt hier de Volhardingsleer genoemd.

Wat is waar?

De Bijbel kan immers niet zowel de Afvalleer als de Volhardingsleer als juist onderwijzen — de Bijbel is het boek van de waarheid. De vraag is dus: wat leert Gods Woord?

In deze studie wordt aangetoond dat volgens de Bijbel de Volhardingsleer de ware leer is en Gods ware karakter weerspiegelt. Dat de Afvalleer onjuist is, betekent overigens niet dat gelovigen met een andere opvatting geen oprechte gelovigen kunnen zijn.

Er zijn grote en terechte zorgen over hen die zich aanvankelijk gelovig noemden maar later het geloof loslieten, het soms bespotten of God gaan lasteren. Wat een verdriet veroorzaakt dit bij familie en vrienden. Vreselijk is het wanneer iemand die ooit God beleed, Hem blijvend de rug toekent en in die toestand sterft.

Waarom deze studie?

Omdat de Afvalleer — zij het onbedoeld — afbreuk doet aan de getrouwheid van God, de voorbede van onze Hogepriester Jezus Christus en het werk van de Heilige Geest, waardoor grote misverstanden ontstaan. Alle beloften van het Nieuwe Testament worden daardoor in feite discutabel.

Een bekende bijbelleraar schreef eens:

„Zo kun je ook weglopen uit Zijn hand. Niemand rukt je daaruit, maar je hebt wel de mogelijkheid weg te lopen.

Zo niet, dan ben je een marionet en geen mens met een eigen keuze!

Dat is nu juist het grote dilemma voor God. Hij maakt mensen naar Zijn beeld en gelijkenis, die Hij graag wil beschermen. Tegelijkertijd kan Hij, vanwege Zijn scheppingsprincipe, de mens die wegloopt niet tegen zijn wil terughalen.”

In deze studie wordt aangetoond dat God klip en klaar beloofd heeft dat Hij ervoor zal zorgen dat een gelovige nooit definitief van Hem wegloopt en verloren gaat. Daarvoor heeft God gelukkig voorzieningen getroffen.

Uitgangspunten

Bij de bestudering van Gods Woord is uitgegaan van het volgende principe:

*„En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan...
Dit moet u allereerst weten, dat geen enkele profetie van de Schrift een eigenmachtige uitleg toelaat; want de profetie is destijds niet voortgebracht door de wil van een mens, maar heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken.”*

2 Petrus 1:19–21

Om het lezen soepeler te laten verlopen zijn de meeste Bijbelteksten voluit weergegeven. De teksten zijn afkomstig uit de SV of de HSV. De aangebrachte cursiveringen en onderstrepingen zijn verduidelijkingen die uiteraard niet in de Bijbel voorkomen. Wanneer in deze studie over ‘gelovigen’ wordt gesproken, worden wedergeboren kinderen van God bedoeld.

1. Afvalleer versus Volhardingsleer

De leer van geloofsafval

Deze leer houdt in dat een mens die door bekering en geloof in Jezus Christus wedergeboren is, nooit zeker kan zijn van zijn eeuwig heil. Zijn eeuwig heil hangt immers mede af van zijn geloofswandel; volhardende gehoorzaamheid is daarvoor vereist.

Zij die geloven in de mogelijkheid dat een kind van God alsnog verloren kan gaan, stellen:

„Ja, we zijn behouden door geloof en mogen straks de hemel binnengaan, mits wij blijven in de Heere Jezus.

Het kind van God moet in Christus blijven door te geloven en op Hem te vertrouwen; dat is ónze verantwoordelijkheid, anders gaan we alsnog verloren.

Want in de Bijbel wordt de gelovige wel verzekerd dat hij voor eeuwig behouden is, tenzij hij door eigen schuld zijn behoudenis kwijtraakt.”

Als bewijs worden diverse Bijbelteksten aangedragen. De belijdenis ‘eens gered, altijd gered’ wordt door deze leer als misleidend bestempeld.

Alle positieve Bijbelteksten worden geïnterpreteerd vanuit het standpunt dat het zaligmakend geloof alleen nooit zekerheid kan bieden. De uiteindelijke troost van die teksten is, hoe men het ook keert of wendt, altijd onzeker: je moet immers blijven geloven, anders...

Zo worden Gods eeuwig besluit en de daarop gebaseerde positieve uitspraken en beloften van eeuwig leven tot wankelen gebracht.

Let wel: de wedergeboren mens kan door aanvechtingen en zonden zijn zekerheid kwijtraken, maar niet zijn eeuwig behoud. Hij kan de reiniging van zijn vroegere zonden vergeten en zo de troost verliezen (2 Petrus 1:9–10). Er staat de reiniging ‘vergeten’, maar niet de reiniging ‘verliezen’!

De leer van volharding

Zij die geloven dat een wedergeboren kind van God niet verloren kan gaan, stellen dat God Zelf de verantwoordelijkheid op Zich genomen heeft de ware gelovigen te bewaren voor afval en te brengen in Zijn eeuwige heerlijkheid.

God heeft nl. in en met Christus een Nieuw Verbond gesloten (zie hierna hoofdstuk 2).

Op grond van het bloed van Jezus Christus heeft God in dat Verbond geweldige en onherroepelijke voorzieningen getroffen, waardoor een gelovige nooit het eeuwige leven kwijt kan raken.

De Volhardingsleer stelt dat de verlossende genade van God onvoorwaardelijk is en dat een kind van God daarom volgens Zijn belofte nooit verloren kan gaan. Die belofte is gebaseerd op Gods onpeilbare Vaderliefde, zoals vastgelegd in Zijn Woord. Zoals verderop in deze studie wordt aangetoond, is de eeuwige bestemming van Gods kind verankerd in de Drieënige God.

Het fundamentele verschil

Het volgende hoofdstuk maakt duidelijk dat dit verschil te maken heeft met de principes van het Oude Verbond dat God met Israël op de Sinai sloot, en de principes van het Nieuwe Verbond. De Bijbel leert, zoals verderop in deze studie wordt aangetoond, dat dit Nieuwe Verbond ook nu al geestelijk van kracht is voor Nieuw-Testamentische gelovigen.

Het zal blijken dat de Afvalleer niet op Gods Woord is gebaseerd, maar op een onjuiste interpretatie van het Nieuwe Verbond.

2. Het Oude en het Nieuwe Verbond

In de Bijbel wordt gesproken over een Oud Verbond met door God gegeven wetten en verplichtingen, en over een Nieuw Verbond zonder wetten en zonder verplichtingen.

Het Oude Verbond — met wetten en straffen — gold voor heel Israël

Na de uittocht uit Egypte sloot God een tweezijdig verbond met Israël: er waren twee partijen (God en Israël) en elke partij had afgesproken verplichtingen. Er waren duidelijke voorwaarden gesteld: als Israël zich aan de wetten hield, zou het geweldige aardse zegeningen ontvangen (Deuteronomium 28:1–14). God waarschuwde het volk dat Hij het Verbond zou verbreken als het de wetten blijvend overtrad en Hem de rug toekeerde (Deuteronomium 28:15–68).

Helaas miste een deel van de Israëlieten het ware geloof in God. Men probeerde een tijd lang de wetten te gehoorzamen, maar zonder liefde tot God. Op den duur trok men zich niets meer aan van God en Zijn wetten en ging men in plaats van God afgoden aanbidden en dienen (Ps.81). Uiteindelijk moest God het Verbond wel verbreken. Dit verbroken Verbond wordt in het Nieuwe Testament het Oude Verbond genoemd; God verklaarde het verouderd en gaf het aan de verdwijning prijs (Hebreeën 8:13).

De Heere had al bij de verbondssluiting op de Sinaï gezegd dat het volk geen hart had om Hem te dienen:

„Och, hadden zij maar zo'n hart, om Mij te vrezen en Mijn geboden alle dagen in acht te nemen, opdat het hun en hun kinderen voor eeuwig goed zou gaan!”

Deuteronomium 5:29

Veertig jaar later zei Mozes bij zijn afscheid:

„Maar de HEERE heeft u geen hart gegeven om dat te erkennen, of ogen om te zien, of oren om te horen, tot op deze dag.

U staat heden allen voor het aangezicht van de HEERE, uw God... om het verbond van de HEERE, uw God, en Zijn vervloeking, binnen te gaan... met hem die hier heden bij ons staat... en met hem die hier heden niet bij ons is.”

Deuteronomium 29:4, 12–15

De Heere beloofde toen al een Nieuw Verbond met een volkomen ander karakter:

„Want de HEERE, uw God, is een barmhartig God; Hij zal u niet loslaten, en u niet te gronde richten; Hij zal het verbond met uw vaderen niet vergeten.”

Deuteronomium 4:31

„De HEERE, uw God, zal uw hart en het hart van uw nageslacht besnijden, om de HEERE, uw God, lief te hebben met heel uw hart en met heel uw ziel, zodat u leven zult.”

Deuteronomium 30:6

Het verbond der vaderen is gebaseerd op het geloof in de toen nog toekomstige Christus (Galaten 3:12–18), niet op goede werken. Het is een bloedverbond (Genesis 15:7–12, 18). Niet door het houden van de wet was men voor eeuwig behouden, maar alleen door het oprechte geloof in God werd men zalig (Rom. 3:20,21, Hebreëen 11, de geloofsgalerij).

Het Nieuwe Verbond — zonder wetten en voorwaarden — ten behoeve van Israël

God beloofde dus reeds in het Oude Testament dat Hij eenzijdig een Nieuw Verbond ten behoeve van geheel Israël zou sluiten — zonder wetten en voorwaarden, alleen zegeningen en nooit vervloeking:

„... ja, Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, dat Ik Mij niet van achter hen afwenden zal en dat Ik hun wel zal doen, en Mijn vrees zal Ik in hun hart leggen, zodat zij niet van Mij afwijken.”

Jeremia 32:40

Op grond van dit Verbond zal God de Israëlieten in de toekomst tot bekering brengen (Zacharia 12:10). Een van de voorzieningen die Hij daartoe treft is de wedergeboorte van hart en leven:

„Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven.

Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt.”

Ezechiël 36:25–27; zie ook Jeremia 32:39; Ezechiël 11:19

„Ik zal Mijn wetten in hun verstand leggen, en Ik zal die in hun harten schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn...”

Hebreëen 8:10; zie ook Jeremia 31:31–34

Jezus verweet Nikodemus, sprekend over de wedergeboorte: „Gij zijt de leraar van Israël en deze dingen verstaat gij niet?” (Johannes 3:10). Immers Jeremia en anderen hadden duidelijk geprofeteerd over water, een nieuwe Geest en een nieuw hart.

Het Nieuwe Verbond is niet alleen voor Israël

Hoewel het Nieuwe Verbond voor Israël nog toekomstig is, geldt het in geestelijk opzicht nu reeds voor de nieuwtestamentische gelovigen — Jood en heiden. Christus sprak bij de instelling van het avondmaal:

„Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament (Verbond) in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt.”

Lucas 22:20

Paulus schrijft dat hij een dienaar van het Nieuwe Verbond is:

„... maar onze bekwaamheid is uit God. Die ons bekwaam gemaakt heeft om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments; niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.”

2 Korinthe 3:6

Ook de Hebreeënbrief bevestigt dat het Nieuwe Verbond nu reeds geldt:

„Want door één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden. En de Heilige Geest getuigt het ons ook: Ik zal Mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstanden.”

Hebreeën 10:14–16

De wet van het Oude Verbond was in stenen tafelen gegraveerd — uiterlijk. Maar de wet van het Nieuwe Verbond wordt in het hart geschreven (Hebreeën 8:10). De Heere richt dus een fundamenteel ander verbond op, zonder overleg met de toekomstige deelgenoten en zonder voorwaarden.

God heeft zelfs een eed afgelegd dat de deelgenoten van dit Nieuwe Verbond de eeuwige heerlijkheid beslist zullen beërven:

*„Omdat Hij aan de erfgenamen van de belofte overvloediger de onveranderlijkheid van Zijn raadsbesluit wilde bewijzen, heeft God die bekrachtigd met een eed, opdat wij door twee onveranderlijke dingen, waarin het onmogelijk is dat God zou liegen, een sterke troost zouden ontvangen.
Deze hoop hebben wij als een anker voor de ziel, dat vast en onwrikbaar is en reikt tot in het binnenste heiligdom, achter het voorhangsel...”*

Hebreeën 6:17–20

Christus is Borg van dit Nieuwe Verbond geworden (Hebreeën 7:22) en staat er voor in dat alle deelhebbers voor altijd gered zijn en de hemelse heerlijkheid zullen beërven. Hij heeft door Zijn leven en sterven de gehele wet van God vervuld (Romeinen 10:4) en is met een eed door God aangesteld als Hogepriester (Hebreeën 7:21).

3. Het Oude en het Nieuwe Verbond (vervolg)

In het voorgaande hoofdstuk zagen we:

1. God heeft uitdrukkelijk beloofd dat het Nieuwe Verbond eeuwig zal zijn (Hebreeën 13:20). Hij zal in de (nabije?) toekomst op grond van dit verbond definitief ten behoeve van Israël ingrijpen door bekering en geloof te schenken.
2. God zal de deelgenoten van het Nieuwe Verbond — de gelovigen — nooit verlaten; dit in absolute tegenstelling tot het Oude Verbond met zijn voorwaarden en vreselijke straffen.
3. De in het Nieuwe Verbond begrepen gelovigen zullen Hem nooit in de steek laten, want daarvoor zorgt God Zelf (Jeremia 32:40).
4. Het Nieuwe Verbond is eeuwig, onveranderlijk en verankerd in het bloed van het Lam.
5. Gods voorzieningen — een nieuw hart en een nieuwe geest, de inwoning van de Heilige Geest, en Jezus Christus als Hogepriester — staan absoluut garant dat de gelovige nooit verloren kan gaan. Die garantie berust zelfs op eedzweringen van de Heere God.

De vraag is nu: *“geldt er dan geen enkele voorwaarde t.b.v. dit Nieuwe Verbond?”*

Voorwaarden om in het Nieuwe Verbond opgenomen te worden

De enige voorwaarden zijn: individuele bekering en geloof van een zondaar (Handelingen 2:38; 3:19; 20:21). Zo worden mensen door bekering en geloof in Christus blijvende deelgenoten van het Nieuwe Verbond, woont de Heilige Geest in hen en zijn zij hemelburgers geworden.

God eist geen enkele voorwaarde om in het Nieuwe Verbond te kúnnén blijven.

Het eeuwige behoud van de gelovige is honderd procent zeker

De aanhangers van de Afvalleer hebben kennelijk geen oog voor Gods onveranderlijke toezeggingen zoals in Jeremia 32:40. Het gevolg is dat alle teksten over het eeuwig behoud met mitsen en maren worden geïnterpreteerd, waardoor Gods onvoorwaardelijke toezegging feitelijk wordt ontkracht.

Een sprekend voorbeeld is Johannes 3:16. De Afvalleer interpreteert dit als: ‘eeuwig leven, maar alleen mits je blijft geloven’. Daarmee wordt Gods onvoorwaardelijke belofte van Jeremia 32:40 gewoon genegeerd. God heeft immers gezegd dat Hij ervoor zal zorgen dat Hij en de gelovige elkaar niet zullen verlaten.

Een fundamenteel verbondsonderscheid

Het Oude Verbond was tweezijdig: gesloten tussen God en Israël. Bij het eenzijdige Nieuwe Verbond komt er geen mens aan te pas; God is de enige partij. Toen in de eeuwigheid besloten werd dat de mens gered zou worden door het gekruisigde Lam van God, was er geen enkele menselijke inbreng.

De Volhardingsleer heeft als uitgangspunt de onveranderlijkheid van God: Zijn eenzijdige, onveranderlijke positieve uitspraken en beloften van eeuwig leven. Vanuit dit uitgangspunt kunnen de positieve teksten nooit anders dan positief worden uitgelegd, en moeten de zogenoemde negatieve 'afvalteksten' altijd worden getoetst aan Jeremia 32:40 en andere goddelijke beloften.

Bij die toetsing blijken die teksten betrekking te hebben op schijnchristenen en tijdgelovigen; zij zijn bedoeld om ware gelovigen de ernst van de zonde te tonen en hen te waarschuwen.

God houdt Zich altijd aan Zijn Woord e.d.

Twee voorbeelden die tot op de dag van vandaag van kracht zijn: de dood als straf op het eten van de boom van de kennis van goed en kwaad (Genesis 2:16–17), en de regenboog als teken van Gods verbond (Genesis 9:12–17).

God heeft Zich voor honderd procent gehouden aan de gemaakte afspraken bij de sluiting van het Oude Verbond: rijke zegeningen bij gehoorzaamheid, zware vervloeking bij hardnekkige ongehoorzaamheid (o.a. Ps. 81: 12-15).

Zo zal God Zich ook houden aan de voor eeuwig geldende positieve beloften van het Nieuwe Verbond.

Op grond van dit eenzijdige Nieuwe Verbond kon Jezus alle positieve teksten over het eeuwige leven uitspreken zonder mitsen en maren. Jezus was immers op aarde gekomen om te spreken en te doen wat Hij van de Vader gehoord en gezien had (dus ook Jer. 32: 40 e.a. beloften). De basis van al Jezus positieve uitspraken ligt dus hierin verankerd.

*„... dat Ik vanuit Mijzelf niets doe, maar dat Ik die dingen spreek zoals Mijn Vader Mij heeft onderwezen...
Ik spreek over wat Ik bij Mijn Vader gezien heb.”*

Johannes 8:28b, 38a

In Johannes 6 spreekt Jezus meerdere keren over de wil van de Vader. De Vader wil niet dat er iets of iemand verloren gaat van alles wat Hij Jezus gegeven heeft (vs. 39) en dat Hij wil dat iedere gelovige in Christus eeuwig leven heeft (vs 40).

Afval van de levende God is voor een kind van God onmogelijk. God zal Zijn beloften dienaangaande nooit tenietdoen.

“God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen, en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken?”

Numeri 23: 19

4. Wedergeboren door geloof, zonder werken

Wanneer een zondaar door de Heilige Geest overtuigd wordt van zijn zonden en zijn verlorenheid en tot bekering komt, zal de Heilige Geest hem Jezus Christus openbaren. Door de werking van de Heilige Geest neemt hij Christus aan als zijn Verlosser; zo wordt hij opnieuw geboren en ontvangt hij eeuwig leven. De Heilige Geest plaatst hem over uit het rijk der duisternis in het Koninkrijk van God.

„Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden...”

Johannes 1:12-13

„Hij heeft ons zalig gemaakt ... naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes.”

Titus 3:5

„Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop... tot een onverderfelijke, en onbevleekelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.”

1 Petrus 1:3-4

Aangenomen tot kind van God

Wanneer de Bijbel zegt dat God een gelovige als Zijn kind heeft aangenomen, heeft het woord 'aanneming' een andere, veel diepere betekenis dan de betekenis die het in onze samenleving heeft. (Rom. 8: 15-17; Gal. 4:5; Ef. 1: 5)

Een geadopteerd kind is niet het natuurlijke kind van zijn adoptieouders. Het deelt niet hun vlees en bloed, maar blijft biologisch het kind van zijn eigen ouders. Door de liefdevolle relatie binnen het adoptiegezin wordt het echter behandeld als een volwaardig lid van de familie.

Een DNA-test zal nooit aantonen dat een geadopteerd kind de genen van zijn adoptievader draagt; wel die van zijn biologische vader.

Het Bijbelse begrip van 'aanneming' gaat veel dieper.

In Johannes 1:12-13 lezen we:

*“Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven;
die niet uit bloed, niet uit de wil van vlees en ook niet uit de wil van een man, maar uit God geboren zijn.”*

De Bijbel leert dat Gods kind Goddelijk leven ontvangt niet doordat hij een liefdevolle relatie met God krijgt, maar door een eenmalige en onomkeerbare daad van de Heilige Geest nl. de wedergeboorte.

Vandaar dat Petrus schrijft in 2 Petrus 1: 4:

“.....Daardoor heeft Hij ons de grootste en kostbare beloften geschonken, opdat u daardoor deel zou krijgen aan de Goddelijke natuur, nadat u het verderf, dat er door de begeerte in de wereld is, ontolucht bent. En daarom moet u zich er met alle inzet op toeleggen om aan uw geloof deugd toe te voegen, aan de deugd kennis.....”

Wie door de wedergeboorte nieuw leven ontvangt, krijgt deel aan de goddelijke natuur. Daardoor ontstaat een levende relatie met God. Die relatie is niet de oorzaak van de wedergeboorte, maar het gevolg ervan.

Vervolgens roept Petrus de gelovigen op om die nieuwe relatie ook praktisch gestalte te geven:

“En daarom moet u zich er met alle inzet op toeleggen om aan uw geloof deugd toe te voegen, aan de deugd kennis...”

2 Petrus 1:5

Het kind van God mag, met de hulp van de Heilige Geest, leren om deze nieuwe natuur in het dagelijks leven zichtbaar te maken.

Nieuwe schepping

De gelovige is een nieuwe schepping geworden, geplant in Christus en uitverkoren in Hem:

„Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, alles is nieuw geworden.”

2 Korinthe 5:17

„Hiervan toch ben ik ten volle overtuigd, dat Hij, die in u een goed werk is begonnen, dit ten einde toe zal voortzetten, tot de dag van Christus Jezus.”

Filippenzen 1:6

De gelovigen hebben deel gekregen aan de goddelijke natuur:

„Zijn Goddelijke kracht heeft ons alles geschonken wat tot het leven en de godzaligheid behoort... opdat gij der goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontoloden zijt het verderf dat in de wereld is door de begeerlijkheid.”

2 Petrus 1:3-4

„Want gij zijt gestorven en uw leven is verborgen met Christus in God.”

Kolossenzen 3:3

De nieuwtestamentische gelovige bevindt zich in een veel betere geestelijke positie dan Adam ooit had in het paradijs. Adam en Eva waren in het paradijs volmaakt, maar bezaten nog niet de goddelijke natuur. Als zij al faalden in een perfecte omgeving, hoe zou dan een kind van God in eigen kracht, te midden van zoveel zonde en verleiding, stand kunnen houden? Maar Gode zij dank: door de wedergeboorte is het kind van God in Christus levend gemaakt en overgeplaatst uit de geestelijke doodstaat (Kolossenzen 3:1–3).

„Maar nu heeft Hij die openbaar gemaakt door de verschijning van onze Redder, Christus Jezus, die aan de macht van de dood een einde heeft gemaakt en door het evangelie de weg heeft geopend naar een onvergankelijk leven.”

2 Timotheüs 1:10

Genade is onvoorwaardelijk

De genade van God is niet voorwaardelijk; het blijvend bezit ervan is niet afhankelijk van onze prestaties of volharding. Als dat zo zou zijn, zou er geen sprake meer zijn van genade. Het Oude Verbond heeft als grondslag gehoorzaamheid aan de wet; het Nieuwe Verbond heeft als grondslag genade:

„Indien het nu door genade is, dan is het niet meer uit de werken; anders is de genade geen genade meer.”

Romeinen 11:6

De Bijbel leert immers dat een zondaar door bekering en geloof wordt opgenomen in Gods onwankelbaar Nieuwe Verbond. Door zich onvoorwaardelijk aan Christus Jezus over te geven en in Hem te geloven ontvangt een zondaar een onverliesbaar eeuwig leven. Er is geen sprake van mitsen en maren:

„Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, heeft eeuwig leven.”

Johannes 6:47

„En Ik geef hun eeuwig leven; en zij zullen beslist niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan hen uit de hand van Mijn Vader rukken.”

Johannes 10:28–29

5. Volharding van de gelovigen: de voorbede van Christus

Er zijn veel Bijbelteksten die aantonen dat het bereiken van de eindstreep (1 Kor. 1: 8-9; Filipp. 1: 6) niet afhankelijk is van de inspanningen of het gedrag van de gelovigen — het is alles Gods genade. God Zelf maakt dat zij volharden en niet verloren kunnen gaan.

„Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?

Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is... Die ook voor ons bidt.

Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven ... ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.”

Romeinen 8:32–39

Er zijn goddelijke voorzieningen getroffen zodat een gelovige niet kan afvallen. De Bijbel leert dat voor de gelovigen alles reeds in Christus voltooid is — zelfs nu zijn zij reeds verheerlijkt:

„Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons ... en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.”

Romeinen 8:29–30

De Studiebijbel noteert: ‘De werkwoordsvorm „heeft verheerlijkt” geeft aan dat de verheerlijking evenzeer een vaststaand feit is als de roeping en de rechtvaardiging; Jezus Christus is reeds verheerlijkt en in Hem hebben de gelovigen reeds aan deze verheerlijking deel.’

„Want met een offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden.”

Hebreeë 10:14; ‘heeft volmaakt’ duidt op een blijvende volmaking

God Zelf bewaart de gelovigen

„Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.”

1 Petrus 1:5

De hemelse Vader heeft, zoals we eerder zagen, op grond van het Nieuwe Verbond geweldige voorzieningen getroffen. Niet alleen is de gelovige wedergeboren en heeft hij een nieuw hart ontvangen, maar God heeft voor alle gelovigen Christus aangesteld als Hogepriester. Christus bidt in de hemel expliciet voor bewaring van de ware gelovigen, en Zijn voorbede wordt altijd verhoord. De eigen prestaties van de gelovigen spelen daarin geen enkele rol — korte tijd na dit hogepriesterlijk gebed zou Petrus de Heiland nog driemaal verloochenen.

„Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uw. Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam ... dat Gij hen bewaart van den boze.

Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen.

Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn... opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen...”

Johannes 17:9, 11, 15, 20, 24

Christus is de volmaakte Bidder — Hij bidt altijd naar de wil van God en wordt altijd verhoord:

„En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort.”

1 Johannes 5:14

De ware gelovigen volharden omdat Christus voor hen bidt. Satan zal proberen de gelovigen op allerlei manieren te verleiden om God vaarwel te zeggen. Maar dit zal hem misschien voor een tijd gelukken, maar nooit voor altijd! Die kans geeft Christus aan satan nooit! De poorten van de hel zullen de gemeente niet overweldigen (Matth. 16:18), dus ook de individuele gelovige niet.

Denken dat een definitieve afval mogelijk is, betekent in feite beweren dat Christus' voorbede voor de gelovige niet door de Vader wordt verhoord. De tegenwerping dat het van de volharding van de gelovige afhangt is in feite in tegenspraak met Gods genade, een kleinering van het werk van de Hogepriester, en brengt de gelovige onder de wet.

Het bijbelse voorbeeld van Petrus' verloochening

De geschiedenis van de verloochening van Petrus illustreert Christus' voorbede op indrukwekkende wijze. Wie zorgde ervoor dat Petrus niet definitief afviel? Het initiatief lag niet bij Petrus, maar honderd procent bij onze Heiland:

„En de Heere zeide: Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders.”

Lucas 22:31–32

„Waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.”

Hebreeë 7:25

Christus' voorbede voor Petrus is geen eenmalige, bijzondere gebeurtenis. Christus bidt altijd voor iedere gelovige — ook dat zijn of haar geloof niet ophoudt. Hij maakt geen onderscheid: bij God is er geen aanzien des persoons (Romeinen 2:11).

Christus weerhield Petrus niet om te zondigen; Petrus moest door deze harde les leren, evenals alle gelovigen, om geheel afhankelijk te zijn van Christus en niet te vertrouwen op eigen kracht en inzicht.

6. Volharding van de gelovigen: de Heilige Geest in de gelovige

Als een verloren mensenkind tot bekering en geloof in Christus komt, is dat het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest komt dan wonen in de vernieuwde geest van de mens:

„Of weet u niet dat uw lichaam een tempel is van de Heilige Geest, Die in u is en Die u van God hebt ontvangen, en dat u niet van uzelf bent? U bent immers duur gekocht.”

1 Korinthe 6:19–20

De Heilige Geest blijft voor eeuwig bij en in de gelovigen:

„En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid ... want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.”

Johannes 14:16–17

„Desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.”

Romeinen 8:26

De Heilige Geest is aan de gelovige geschonken als onderpand. Hierdoor is God — met eerbied gesproken — verplicht Zijn belofte van eeuwig leven na te komen:

„... in Hem bent u ook, toen u tot geloof kwam, verzegeld met de Heilige Geest van de belofte, Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verlossing die ons ten deel viel, tot lof van Zijn heerlijkheid.”

Efeziërs 1:13b–14

Een alledaags voorbeeld

De hypotheekgever geeft zijn huis als onderpand aan de bank, die op grond daarvan een lening verstrekt. Komt de hypotheekgever zijn verplichtingen niet na dan verkoopt de bank het onderpand.

De Oneindig Liefdevolle God geeft het onderpand — de Heilige Geest — aan de gelovige en verzekert hem daarbij dat Hij hem absoluut bewaart tot de dag der verlossing.

De verzegeling met de Heilige Geest is het bewijs dat God Zijn belofte van eeuwige zaligheid zal nakomen. De gelovige kan nooit zo zondigen dat hij van God afvalt; hij kan nooit de onvergeeflijke zonde tegen de Heilige Geest begaan. Als dat zou kunnen, zou God Zijn geloofwaardigheid verliezen.

„Ulleden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.”

1 Korinthe 10:13

Wel kan de Heilige Geest door het gedrag van de gelovige bedroefd worden (Efeziërs 4:30) — maar de Heilige Geest zal de gelovige nooit verlaten:

„Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk.”

Romeinen 11:29

Omdat de Heilige Geest altijd bij en in de gelovige is, kan de gelovige niet afvallen en nooit meer verloren gaan.

7. Kinderen Gods kunnen nooit afvallen

De Bijbel leert dat ware gelovigen niet kunnen afvallen en tot het einde toe zullen volharden.

Er is geen afval van ware gelovigen mogelijk

„Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen tekenen en wonderen doen om — als het mogelijk zou zijn — ook de uitverkorenen te misleiden.”

Marcus 13:22

Jezus zegt hier dat het niet mogelijk is dat de uitverkorenen worden misleid. Met ‘ziet toe’ bedoelt Hij dat ware gelovigen niet ontmoedigd moeten raken door misleidingen, want alles is door Hem voorzien.

Volharding als kenmerk van het ware geloof

„En u zult door allen gehaat worden omwille van Mijn Naam, maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.”

Marcus 13:13

Uit de context blijkt duidelijk dat alleen de uitverkorenen (vers 22) door Gods genade zullen volharden. Naamchristenen kunnen niet volharden en zullen afvallen — zij missen het ware geloof. Volharding is dus een bewijs dat iemand uitverkoren en wedergeboren is; het is het resultaat van de trouw van God, niet van menselijke inspanning.

Alleen het geloof redt

Er zijn gevallen bekend van mensen die aan het eind van hun leven tot bekering kwamen: misdadigers die vlak voor hun executie de Heere Jezus aanriepen en in volle vrede stierven. Denk aan de moordenaar aan het kruis — hij had geen goede werken. Toch zijn door zijn getuigenis in de loop der eeuwen talloos velen voor eeuwig gered geworden. Een bewijs dat men alleen door het geloof gered wordt, zonder werken:

„Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden...”

Want ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen, zal zalig worden.”

Romeinen 10:9-13

Kan de gelovige dan naar hartelust zondigen?

Voorstanders van de Afvalleer werpen deze vraag vaak op. Maar altijd weer zal in de ware gelovige het nieuwe leven protesteren tegen de zonde. Paulus werd al in zijn tijd met deze vraag geconfronteerd:

„Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt? Volstrekt niet! Hoe zullen wij, die met betrekking tot de zonde gestorven zijn, nog daarin leven?”

Romeinen 6:1–2

Het zondigen is een keuze van de gelovige. Maar nooit kan hij zo zondigen dat hij uit Christus wordt verwijderd, want Christus en de Vader bewaren hem. God zal de gelovige die dreigt af te vallen een halt toeroepen, ook door de voorbede van Christus. Soms kan die bewaring betekenen dat de gelovige vroegtijdig sterft (1 Korinthe 11:30).

De nieuwe mens kan niet volharden in de zonde, zegt Johannes:

„Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.”

1 Johannes 3:9

De Studiebijbel noteert: ‘De werkwoordsvorm „hij kan niet zondigen” geeft een voortduur aan. Er wordt niet gesproken over totaal zondeloos gedrag ... maar over de ongerijmdheid ervan. Zonde past niet bij een gelovige die een kind van God is geworden.’ (Op grond van de Griekse tekst: de mens die uit God geboren is zal niet volharden in het zondigen; hij blijft er niet mee doorgaan.)

„Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet.”

1 Johannes 5:18

Er is nieuw, eeuwig leven in de wedergeboren mens geschapen. De oude mens kan dat nieuwe leven nooit doden. Tegelijkertijd zegt Johannes aan gelovigen die denken zondeloos te zijn:

„Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf ... Als wij onze zonden belijden: Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid ... wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige.”

1 Johannes 1:8–9; 2:1

8. Verlossing en beloning

De Bijbel spreekt niet alleen over de eeuwige zaligheid van de gelovigen als gevolg van hun verlossing, maar ook over hun hemelse beloning. Er is een fundamenteel onderscheid:

a) Onze verlossing (redding) — ons eeuwig behoud — is een genadegift van God en voor honderd procent onafhankelijk van ons en van goede werken.

b) De hemelse beloning is loon naar werken en mede afhankelijk van onze geloofswandel, uiteraard in afhankelijkheid van de Heilige Geest.

a) Onze verlossing

„Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelfde zouden wandelen.”

Efeziërs 2:8–10

„Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.”

Romeinen 11:29

Redding houdt meer in dan schuldvergeving en wedergeboorte. Redding betekent ook dat het opstandingsleven van Christus in de gelovige is gekomen en dat hij eeuwig leven met Hem heeft ontvangen.

b) De hemelse beloning

De geloofswandel van een kind van God dient onder andere om dankbaarheid te tonen, maar niet om in het Nieuwe Verbond te kunnen blijven. De zekerheid om de hemel binnen te gaan ligt in handen van de belovende God Zelf. De godzalige levenswandel wordt beloond (o.a. een kroon).

De Afvalleer leert dat God het Nieuwe Verbond verbreekt als de betreffende persoon niet volhoudt de geloofsweg te bewandelen. Het gevolg van deze leer is dat er in feite een ontzettende dreiging (bewust of onbewust) rust op de gelovigen: men kan altijd nog zakken voor het eindexamen.

„Zie, Ik kom haastiglijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme ... Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn.”

Openbaring 3:11; 22:12

„Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat een den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen...”

Maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.”

1 Korinthe 9:24–27

Paulus bedoelt hiermee niet dat hij zijn zaligheid kan verliezen, maar dat hij niet beloond zal worden als hij zijn lichaam niet tot dienstbaarheid zou dwingen.

Er is dus een fundamenteel verschil tussen het door genade ontvangen onverliesbare eeuwig behoud van de gelovige en de verliesbare beloning voor de levenswandel. De hemel is geen prijs die wij ontvangen vanwege prestaties — de hemel is gratis, want de prijs is betaald. De hemel is een eeuwige gave die Christus verdiend heeft door Zijn lijden en sterven (1 Korinthe 3:11–15).

9. Afvalleer: geen zekerheid — Volhardingsleer: wel zekerheid

De Afvalleer leert dat aan alle positieve teksten over ons eeuwig behoud altijd een voorwaarde verbonden is. Zelfs aan de meest positieve uitspraken van Jezus Zelf wordt altijd een 'mits' of 'maar' toegevoegd.

„Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.”

Johannes 5:24

Volgens de Afvalleer moet bij zo'n uitspraak worden gelezen: „mits je blijft volharden, mits je niet afvalt...” Feitelijk gaat men ervan uit dat Jezus' gebed om bewaring niet altijd wordt verhoord, of niet voor elke gelovige geldt, of dat de gelovige zelf de verhoring kan verhinderen.

De goddelijke bewaring van de ware gelovigen

Paulus waarschuwt de gelovigen niet de ernstige zonden te begaan die het volk Israël beging tijdens de woestijnreis (1 Korinthe 10:1–10). Maar na deze ernstige waarschuwing wijst hij op de goddelijke bewaring:

„Daarom, wie denkt te staan, laat hij oppassen dat hij niet valt. Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.”

1 Korinthe 10:12–13

En als een gelovige zondigt?

Dan is er de voorbede van onze Hogepriester, waardoor de zondigende gelovige tot berouw en bekering komt (Hebreeën 7:25; 1 Johannes 2:1).

Die voorbede kan soms onmiddellijk resoneren in het hart van de gelovige, waardoor de Heilige Geest berouw teweegbrengt en de gelovige tot inkeer komt (Petrus, Matth. 26:75).

Soms gebruikt de Heilige Geest een medemens om iemand terecht te brengen (Matth. 18: 15); ook kunnen bepaalde omstandigheden gebruikt worden.

Maar wat ook de aanleiding is van de bekering, het is het gevolg van de voorbede van Christus.

De voorbede van onze Hogepriester neemt niet altijd de droevige gevolgen van de zonde weg.

Het wordt wel gezegd dat een kind van God niet goedkoop zondigt.

Waarom staan er dan zulke ernstige vermaningen in het Nieuwe Testament?

Opdat de gelovigen niet naar de 'oude mens' maar naar de 'nieuwe mens' zouden wandelen (Romeinen 6:19). Als een gelovige nóóit wandelt naar de nieuwe mens, maar altijd naar de oude mens, is dat hoogstwaarschijnlijk een bewijs dat hij geestelijk dood en niet wedergeboren is: hij is een naamchristen (1 Johannes 3:5–9; Johannes 15:1–8).

Worden de gebeden van Christus altijd verhoord?

Ja — Jezus, Die Zelf God is, wordt altijd verhoord door Zijn Vader. Dit is een geweldige troost! Slechts één gebed is niet verhoord: Jezus' gebed in de hof van Gethsémané. Aan dat ene onverhoorde gebed hebben wij ons eeuwig behoud te danken.

Jammer genoeg ontkent de Afvalleer ook het feit dat Gods Geest voor altijd bij en in de gelovige is (Johannes 14:15–17). Niet alleen bidt onze Hogepriester, maar ook de Geest bidt voor de heiligen (Romeinen 8:26–27).

Het is genade van begin tot eind

De Bijbel laat overduidelijk zien dat de ware gelovigen van begin tot eind begenadigd worden. Paulus roemt tot het einde van zijn leven over de genade: de genade waardoor hij als apostel kon werken, de genade die hij ontving om vol te houden, de genade waardoor hij het hemels Koninkrijk zal binnengaan.

„Doch door de genade Gods ben ik (Paulus), dat ik ben; en Zijn genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest ... doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.”

1 Korinthe 15:10

„Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij; en voor zover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.”

Galaten 2:20

Efeze 2:1–10 toont overduidelijk aan dat de ware gelovigen met Christus uit genade levend gemaakt zijn, met Hem opgewekt en in de hemelse gewesten gezet in Christus Jezus.

Een voorbeeld over de beleving van zekerheid en onzekerheid van het ware geloof

Ik las eens een niet-Bijbels verhaal, een soort gelijkenis over de nacht dat alle eerstgeborenen in Egypte werden gedood (Ex. 12: 29).

De eerstgeborenen van de in Egypte (Gosen) wonende Israëlieten zouden niet gedood worden als het bloed van een geslacht lam op de bovendorpel en de deurposten van hun huis was aangebracht.

Het verhaal ging ongeveer als volgt:

In die doodsnacht liep een vreemdeling in het land Gosen en klopte op de deur van een willekeurig Joods gezin.

Een doodsbleke jongen opende verschrift de deur. De vreemdeling vroeg
“waarom schrik je zo erg”

De jongen zei “Weet u niet dat er een doodsengel in Egypte rondgaat, die vannacht alle eerstgeborenen zal doden, zoals God gezegd heeft? En ik ben de eerstgeborene van ons gezin.....”

“Maar” zei de vreemdeling “ik zie toch dat er bloed op de bovendorpel en deurposten aangebracht is, God heeft toch gezegd dat je dan niet zal sterven?”

De jongen antwoordde: *“Ja, dat heeft mijn vader gedaan want Mozes heeft gezegd dat de doodsengel dan ons huis voorbij zal gaan.”*

“Nou waarom ben je dan nog zo verschrikkelijk bang?” vroeg de vreemdeling. De jongen antwoordde “ik weet echt niet of God ook mij zal sparen, ik zal zo blij zijn als het ochtend is, als we dan vertrekken weet ik het zeker”.

De vreemdeling klopte op een volgende deur.

De eerstgeborene van dit gezin opende met een stralend gezicht de deur. De vreemdeling keek hem aan en zei *“je kijkt wel zo blij, maar weet je niet dat de doodsengel vannacht door Egypte gaat en dat alle eerstgeborenen zullen sterven?”*

“Ja dat weet ik heus wel”, antwoordde de jongen en hij wees op de bovendorpel en deurposten, “maar u ziet toch dat er bloed aangebracht is? En Mozes heeft verteld dat God gezegd heeft dat de doodsengel dan onze deur voorbij zal gaan. Ik ben zo blij dat we eindelijk uit Egypte zullen vertrekken, ik wou dat het al ochtend was.”

De vraag kan gesteld worden: *“Wie van de 2 jongens werd gespaard? Alleen de tweede, die zo straalde?”* Nee ook die bange jongen werd gered, ondanks zijn twijfel, want beiden waren veilig onder het bloed van het lam, zoals God door Mozes had gesproken.

Zo zijn er o.a. nogal wat gelovigen, met name in de rechterflank van de Reformatorische Kerken, die ondanks dat ze de Heere voortdurend aanroepen (en dus zalig worden!),

vertwijfeld leven en altijd maar weer denken dat, als God er niets aandoet, ze voor eeuwig verloren zijn. Ze durven niet te geloven wat God door Paulus liet prediken:

„Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden...

Want ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen, zal zalig worden.”

Romeinen 10:9–13

Conclusie

Door de aanhangers van de Afvalleer worden in feite alle kostbare Bijbelse teksten aangevuld met een ‘maar’ of ‘mits’.

Maar Gode zij dank: Ook al gaat een schaap dwalen, de Goede Herder zoekt en vindt altijd weer het weggelopen schaap!

„Toch blijft het vaste fundament van God staan, met dit zegel: De Heere kent wie van Hem zijn, en: Ieder die de Naam van Christus noemt, moet zich ver houden van de ongerechtigheid.”

2 Timotheüs 2:19

10. Afval van geloofsleer, naamchristenen en tijdgelovigen

Ja, er is afval van de geloofsleer — maar dat is fundamenteel iets anders dan afval van een wedergeboren gelovige.

„Want er zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en den enigen Heerser, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen.”

Judas 3–4

„En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valse leraars zijn zullen...”

2 Petrus 2:1

„Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen. En uit uzelfen zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich.”

Handelingen 20:29–30

Jezus zegt over hen die zeggen in Zijn naam gewerkt te hebben: ‘Ik heb u nooit gekend.’ Dat woord ‘nooit’ is beslissend — er is dus nooit een periode of moment geweest dat zij een echte relatie met Jezus hadden.

Johannes schrijft over afvallige ‘gelovigen’:

„Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn.”

1 Johannes 2:19–20

Die weggingen waren schijnchristenen, niet wedergeboren en niet begrepen in de voorbede van Christus. Het blijkt opnieuw dat deze afvalligen nooit een echte relatie hadden met Christus.

De gelijkenis van de zaaier

Zij die geen vrucht dragen vallen af. Als er geen (nieuw) leven is, kan er ook geen vrucht ontstaan. Zij missen de vrucht van de ware bekering en het geloof. Alleen het zaad in de goede aarde brengt vrucht voort (Mattheüs 13:18–23). Doornen en distels zijn de ‘vruchten’ van de niet-wedergeborenen. Zo brengt de wijnstok druiven voort, maar een dorre rank is dood en vruchteloos.

De moeilijke tekst uit Hebreeën 6

„Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomende eeuw, en afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelf den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken.

Want de aarde, die den regen, menigmaal op haar komende, indrinkt, en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welke zij ook gebouwd wordt, die ontvangt zegen van God; maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding.”

Hebreeën 6:4-8

Enige opmerkingen n.a.v. deze tekst:

Eens verlicht geweest

De Evangelie-verkondiging verlicht alle hoorders, maar het evangelie wordt niet door iedere hoorder aangenomen:

“In Hetzelfde was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen.

En het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelfde niet begrepen.

Dit was het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld.”

Johannes 1:4-5, 9

De hemelse gave gesmaakt

Ze hebben eraan geproefd, maar zij hebben niet gegeten en gedronken het vlees en bloed van Christus:

“Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven enz.”.

Johannes 6: 54

De Heilige Geest deelachtig:

Ongelovigen kunnen tijdelijk deel hebben aan de Heilige Geest, wat zich kan uiten door profetische en andere gaven: Bileam, Saul e.a..

Ongelovigen kunnen ook geheiligd zijn. Geheiligd zijn betekent apart gezet voor God.

“En als een vrouw een ongelovige man heeft en deze stemt er van harte mee in bij haar te wonen, moet zij hem niet verlaten.

Want de ongelovige man is geheiligd door zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd door haar man. Anders waren immers uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.”

1 Korinthe 7: 13

Tenslotte, dat Hebreëën 6: 4-8 niet over ware gelovigen gaat blijkt overduidelijk uit de tekst die er onmiddellijk op volgt:

„Maar, geliefden! wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij alzo spreken.”

Hebreëën 6:9

11. Eigen-verantwoordelijkheid, geloofsbeleving, de eindstreep

Paulus' afscheidsworden

Aanhangers van de Afvalleer wijzen erop dat ook apostel Paulus wel degelijk overtuigd was van het feit dat hij zelf mede verantwoordelijk was voor zijn eeuwig behoud. Immers dit blijkt wel uit zijn afscheidsworden aan Timotheüs. Hij zegt hier toch duidelijk dat hij het geloof behouden heeft?

„Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden.”

2 Timotheüs 4:7

Eerder in deze studie is aangetoond dat deze woorden nooit zo bedoeld kunnen zijn dat Paulus tot geloofsafval had kunnen komen en zijn geloof kon verliezen. Paulus was de prediker van genade; dankzij de genade heeft hij de geloofsweg mogen gaan en het einddoel mogen bereiken. Hij was een uitverkorene die niet verloren kon gaan.

„Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben ... doch niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.”

1 Korinthe 15:10

2 Petrus 1 en het 'vastmaken' van roeping en verkiezing

In 2 Petrus 1 staat dat de gelovige deel heeft aan de goddelijke natuur en daarom wordt opgeroepen een bepaalde levensstijl te praktiseren. Wie dat nalaat, is blind geworden en vergeet de reiniging van zijn vroegere zonden (vers 9). 'Vastmaken' (vers 10) betekent: in je geloofsbeleving ervaren dat je kind van God bent — het gaat om de zekerheid van de roeping, niet om de roeping zelf.

De wijnstok en de ranken

„Als een rank geen vrucht draagt wordt hij weggenomen...”

Johannes 15:1-8

Evenals bij de gelijkenis van de zaaier is 'het geen vrucht dragen' een beeld van de tijdgelovige en de naamchristen. Elke ware gelovige heeft nieuw leven ontvangen en draagt vrucht — de eerste vrucht is bekering en geloof in Jezus Christus.

Het dode geloof in de brief van Jakobus

Elke gelovige die geen geloofsvrucht voortbrengt, heeft een dood geloof en is een schijn gelovige. Jakobus zegt in hfd.1: 22-24 dat zo iemand geen dader is maar lijkt op iemand die in de spiegel kijkt en terstond vergeet hoe hij eruitzag. Hij bedriegt zichzelf.

Het verschil tussen een levend geloof en een dood geloof

In de christelijke wereld wordt gesteld dat als iemand positief gereageerd heeft op de oproep zich te bekeren van zijn zondige weg en te geloven in Jezus Christus als Enige Verlosser dat zo iemand kind van God geworden is (Joh. 1: 12).

Elk kind van God wordt opgeroepen tot een heilige levenswandel (heiligmaking). Paulus schrijft aan de Filippenzen:

“Daarom, mijn geliefden, zoals u altijd gehoorzaam geweest bent, niet alleen zoals in mijn aanwezigheid, maar nu veelmeer in mijn afwezigheid, werk aan uw eigen zaligheid met vrees en beven, want het is God, Die in u werkt zowel het willen als het werken, naar Zijn welbehagen.

Doe alle dingen zonder morren en meningsverschillen, opdat u onberispelijk en oprecht zult zijn, kinderen van God, smetteloos te midden van een verkeerd en ontaard geslacht, waaronder u schijnt als lichten in de wereld, door vast te houden aan het Woord van het leven....”

Filippenzen 2: 12-16

Paulus zegt dus dat de gelovige niet in eigen kracht maar in Gods kracht een heilig leven kan leiden. Als het kind van God zich dagelijks in geloof overgeeft aan de leiding van de Heilige Geest ontvangt hij zowel de wil om heilig te leven alsmede ook de kracht voor de praktische uitwerking ervan.

In het Hogepriestelijk gebed bad Jezus tot de Vader:

“Heilig hen door Uw waarheid; Uw woord is de waarheid”

Johannes 17:17

Het zal dan blijken dat er een duidelijke verandering in de levensstijl is gekomen.

Wat zijn dan de kenmerken(vruchten) van een ware gelovige, van een volgeling van Jezus Christus (Matth. 7:16)?

o.a.:

1. Liefde tot God en Zijn Zoon Jezus Christus:
God liefhebben boven alles en de naaste (medemensen) als zichzelf.
2. Nederige onderwerping (eerbied) en gehoorzaamheid aan God en Zijn Woord.
3. Verlangen trouw te zijn in bidden en Bijbellezen.
4. Wat er ook gebeurt met de hulp van Gods Geest proberen in liefde te leven/handelen zoals Jezus onderwees. De gelovige zal steeds weer verlangen te doen wat God van hem wil.
5. Steeds weer, ook als er sprake is van tekort schieten en tegenslagen, zich met belijdenis in gebed richten tot God in de Naam van Jezus Christus en met de bijstand van de Heilige Geest.

6. Een ware gelovige zal proberen te volharden in de navolging van Jezus Christus; en als hij afdwaalt zal de Heilige Geest hem altijd terecht brengen.
7. Uiteraard zijn er nog meer zaken te noemen.

Als iemand zegt een gelovige te zijn en geen enkele blijk geeft van een Bijbelse levensverandering en er ook niet naar verlangt dan is hij in feite geen echte christen, maar een naamchristen.

Ook al zegt hij dat hij ooit een beslissing genomen heeft om Christus te volgen, hij is kennelijk niet gered, hij is nog geestelijk dood.

De gelovigen zullen absoluut de eindstreep halen

Hier volgen nog enige bemoedigende teksten, die duidelijk leren dat de gelovige de eindstreep zeker zal behalen:

„Ik vertrouw erop dat Hij Die in u een goed werk begonnen is, dat voltooien zal tot op de dag van Jezus Christus.”

Filippenzen 1:6

„Mijn schapen horen Mijn stem en Ik ken ze en zij volgen Mij. En Ik geef hun eeuwig leven; en zij zullen beslist niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan hen uit de hand van Mijn Vader rukken. Ik en de Vader zijn één.”

Johannes 10:27-30

„Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? ... Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood, noch leven ... noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heere.”

Romeinen 8:35, 38-39

„Aan Hem nu Die bij machte is u voor struikelen te bewaren, en u smetteloos te stellen voor Zijn heerlijkheid, in grote vreugde, de alleenwijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, nu en in alle eeuwigheid. Amen.”

Judas 24-25

12. De absurde consequenties van de Afvalleer

In dit hoofdstuk worden vreselijke consequenties benoemd die het gevolg zouden zijn als een ware gelovige zou kunnen afvallen van zijn hemelse Vader.

Uit de Afvalleer volgt noodzakelijk dat alle positieve gevolgen van de wedergeboorte teruggedraaid moeten worden. De liefdevolle God en Vader zou Zijn herscheppend werk in de gelovige (nieuwe schepping) weer gaan afbreken. Het werk dat Hij door Jezus Christus aan het kruis verricht heeft, moet dan totaal worden vernietigd.

Bovendien zou Jezus tekortgeschoten zijn als biddende Hogepriester — Zijn gebeden worden kennelijk niet allemaal verhoord.

Met andere woorden: als de Afvalleer bijbels zou zijn, moet God Zijn genadegaven van bekering, geloof en verzoening terugnemen — inclusief alle heerlijke feiten die daaraan verbonden zijn: in Christus verborgen zijn, de blijvende inwoning van de Heilige Geest, eeuwig leven, enzovoort.

Dan zouden onder andere de volgende consequenties volgen:

1. Men wordt verwijderd uit de hemelse gewesten (Efeziërs 2:6); het leven van de gelovige wordt weggenomen uit Christus (Kolossenzen 3:3). Men was een levende plant in Christus, maar nu weer geestelijk dood. (Maar verwijdering uit Christus is onmogelijk: Jezus zei dat alleen planten die de hemelse Vader niet geplant heeft, uitgerukt worden — Mattheüs 15:13.)
2. Men wordt als levende steen uit de geestelijke tempel (1 Petrus 2:4–10) verwijderd en geestelijk gedood.
3. Men wordt 'ontdoopt' en verwijderd uit het lichaam van Christus.
4. Er ontstaat droefheid in de hemel bij God en de engelen vanwege de 'on-bekering' van de afvallige (Lucas 15:7).
5. De wedergeboorte wordt teruggedraaid. De nieuwe schepping van Jezus Christus, het werk in de gelovige, wordt vernietigd (Filippenzen 1:6).
6. De uitverkiezing van de betreffende persoon wordt teruggedraaid en ongedaan gemaakt. Maar de Alwetende God, Die alles van tevoren weet, moet dan toch hebben geweten dat een bepaalde gelovige zou afvallen? Waarom zou God dan zoveel werk aan hem besteden als Hij toch weet dat dit tevergeefs zou zijn?
7. Men wordt van een schaap weer in een bok veranderd; men wordt weer een kind des toorns.
8. Men wordt onterfd als erfgenaam van Christus en zijn eeuwige erfenis wordt hem ontnomen.
9. Men wordt teruggezet in het rijk van de duisternis; alle zonden worden weer toegerekend.

10. De Heilige Geest verlaat hen, ondanks het feit dat Hij als onderpand aan de gelovigen gegeven is.
11. Men krijgt straks een plaats in de hel, in de buitenste duisternis, in plaats van de toegezegde woning in de hemel.

Het kan onmogelijk waar zijn dat God iemand uitverkiest en al het zaligmakend werk aan hem besteedt, als Hij van tevoren weet dat die persoon uiteindelijk een afvallige zal worden en dat alles dan toch weer teruggedraaid moet worden.

Zijn er dan onafgebouwde woningen in de hemel (Johannes 14:1–3)? Zou Jezus de bouw van die schitterende woning moeten staken?

„Want wie van u die een toren wil bouwen, gaat niet eerst zitten om de kosten te berekenen, of hij de middelen wel heeft om het werk te voltooien? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft en niet in staat is het te voltooien, allen die het zien, hem beginnen te bespotten, en zeggen: Deze man begon te bouwen, maar heeft het werk niet kunnen voltooien.”

Lucas 14:28–30

De consequenties van de Afvalleer zijn huiveringwekkend. Men maakt God feitelijk tot een leugenaar en onteert het Hogepriesterlijk werk van onze Heiland.

Daarentegen kunnen de aanhangers van de Volhardings-leer op grond van de Bijbel bij elke positieve tekst zeggen: ‘dank U Heere U houdt uw belofte in eeuwigheid’.

En bij iedere z.g. negatieve tekst kunnen ze belijden ‘nee ik kan niet verloren gaan want de Heere houdt zijn belofte’. Daarbij belijden en danken zij voor de onverdiende genade.

“En de God des vredes Zelf heilige u geheel en al; en uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus. Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal.”

1 Thessalonicenzen 5: 23, 24

De leer van Rome

De Rooms-Katholieke Kerk heeft in dit verband vreselijke banvloeken geformuleerd voor de aanhangers van de Volhardingsleer — banvloeken die nog steeds onderdeel zijn van de RK-kerkleer. Volgens de RK-kerkleer kon (en kan) een gelovige geen zekerheid van zijn behoud hebben. Veel gelovigen gingen gebukt onder het slavenjuk van twijfel en boetedoeningen; de angst voor het vagevuur was enorm.

Door Gods genade bracht de Reformatie, met de Bijbelse leer van de rechtvaardiging door het geloof alleen, een grote en niet meer te stuiten beweging op gang. Door de prediking van deze ‘nieuwe leer’ werd het slavenjuk verbroken. Helaas heeft dit veel bloed en tranen gekost (brandstapels, martelingen, verbanningen).

De banvloeken van het Concilie van Trente (1545–1563)

O.a. als reactie op de Reformatie werd door de RK in 1545-1563 het Concilie van Trente gehouden.

Tijdens dit concilie (de Contra-Reformatie) werden vele banvloeken (anathema's) uitgesproken. Met name omdat de Reformatie weer ontdekt had, dat de Bijbel leert dat de rechtvaardige alleen door zijn geloof wordt behouden.

Nog altijd zijn onder andere de volgende van kracht:

„Alsook zij die zeggen dat de genade, waardoor wij gerechtvaardigd worden, alleen maar een gunst van God is, hij zij verdoemd.”

„Als iemand zegt: het rechtvaardigende geloof is niets anders dan het vertrouwen op de goddelijke barmhartigheid... hij zij verdoemd.”

„Als iemand zegt: de herboren en gerechtvaardigde mens is gehouden op grond van zijn geloof te geloven dat hij zeker behoort tot het getal van de uitverkorenen, hij zij verdoemd.”

Canon 11,12,15

13. Tot slot

In het voorgaande is aangetoond dat de Bijbel leert dat afval van een wedergeboren christen een absolute onmogelijkheid is. Gelovigen zullen door Gods genade en bijstand volharden en nooit hun zaligheid verliezen.

De Afvalleer met zijn mitsen en maren berust op een onjuiste interpretatie van het Nieuwe Verbond, waardoor honderd procent positieve teksten — uitgesproken door onze Heere Jezus Zelf — volkomen krachteloos worden gemaakt.

Wel worden gelovigen steeds opgeroepen tot een heilige levenswandel en tot mijding van alle zonden:

*„Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt? Volstrekt niet! ... Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en God dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, met als einde het eeuwige leven.
Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.”*

Romeinen 6:1–3, 22–23

Een slotopmerking: als christenen die de belijdenis ‘eens gered is altijd gered’ omhelzen, toch tot het einde toe op een zondige weg blijven wandelen en geen vruchten voortbrengen van geloof en bekering, is dat een bewijs dat zij niet wedergeboren zijn en dus schijnchristenen zijn (1 Johannes 3:3–10). Het eindoordeel over hen is evenwel niet aan ons, maar alleen aan God onze Zaligmaker.

*„Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.
Tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.
Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.
Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt, in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen.”*

1 Petrus 1:3–9

— Soli Deo Gloria —